YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)

28 päivänä maaliskuuta 1996 *

Asiassa C-299/94,

jonka High Court of Ireland on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Anglo Irish Beef Processors International ym.

vastaan

Minister for Agriculture, Food and Forestry

ennakkoratkaisun yhteisön Irakin ja Kuwaitin kanssa käymän kaupan estämisestä 8 päivänä elokuuta 1990 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2340/90 (EYVL L 213, s. 1) ja maataloustuotteiden vientitukien järjestelmän soveltamista koskevista yhteisistä yksityiskohtaisista säännöistä 27 päivänä marraskuuta 1987 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 3665/87 (EYVL L 351, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 9.2.1990 annetulla komission asetuksella (ETY) N:o 534/90 (EYVL L 38, s. 34), tulkinnasta ja pätevyydestä,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. N. Kakouris sekä tuomarit G. Hirsch, G. F. Mancini, F. A. Schockweiler ja P. J. G. Kapteyn (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: A. La Pergola,
kirjaaja: hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Anglo Irish Beef Processors International ym., edustajanaan Michael M. Collins, SC, solicitors A. & L. Goodbodyn valtuuttamana,

— Irlannin hallitus, asiamiehenään Chief State Solicitor Michael A. Buckley, avustajanaan Aindrias O'Caoimh, SC,

— Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään Treasury Solicitor's Departmentin virkamies Lindsey Nicoll, avustajanaan barrister David Lloyd Jones,

— Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään oikeudellisen yksikön virkamiehet Jorge Monteiro ja António Tanca,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen yksikön virkamiehet Peter Oliver ja Claudia Schmidt,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Anglo Irish Beef Processors Internationalin ym., edustajinaan Michael M. Collins ja Peter Shanley, SC; Irlannin hallituksen, asiamiehenään Aindrias O'Caimh; Euroopan unionin neuvoston, asiamiehenään António Tanca, ja komis-

sion, asiamiehinään Peter Oliver ja Claudia Schmidt, esittämät suulliset huomautukset 30.11.1995 pidetyssä istunnossa,

kuultuaan julkisasiamiehen 18.1.1996 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 High Court of Ireland on esittänyt 25.7.1994 tekemällään päätöksellä, joka saapui yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 7.11.1994, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla kolme ennakkoratkaisukysymystä, jotka koskevat yhteisön Irakin ja Kuwaitin kanssa käymän kaupan estämisestä 8 päivänä elokuuta 1990 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2340/90 (EYVL L 213, s. 1) ja maataloustuotteiden vientitukien järjestelmän soveltamista koskevista yhteisistä yksityiskohtaisista säännöistä 27 päivänä marraskuuta 1987 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 3665/87 (EYVL L 351, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 9.2.1990 annetulla komission asetuksella (ETY) N:o 354/90 (EYVL L 38, s. 34), tulkintaa ja pätevyyttä.

2 Nämä kysymykset esitettiin riita-asiassa, jossa asianosaisina olivat Anglo Irish Beef Processors International ym. (jäljempänä AIB ym.) eli naudanlihan jalostuksen ja viennin alalla toimiva kahdeksan irlantilaisen yrityksen yritysryhmä sekä Minister for Agriculture, Food and Forestry (jäljempänä MAFF).

3 AIB ym. tekivät 28.3.1990 kaksi sopimusta Irakin valtion julkisista hankinnoista vastaavan elimen kanssa tiettyjen luuttoman naudanlihan määrien toimittamisesta toimitusehdoin C & F Bagdad, Basra ja Mosul.

4 MAFF maksoi ennakolta vientitukea maataloustuotteiden vientituen maksamisesta ennakolta 4 päivänä maaliskuuta 1980 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 565/80 (EYVL L 62, s. 5), sellaisena kuin se on muutettuna 18.7.1983 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2026/83 (EYVL L 199, s. 12), ja edellä mainitun asetuksen N:o 3665/87 mukaisesti.

5 Näiden asetusten mukaisesti AIB ym. antoivat MAFFin hyväksi pankkivakuuden, joka vastasi 120 prosenttia vientitukena ennakolta maksetusta määrästä.

6 AIB ym. aloittivat naudanlihan viennin Irakiin toukokuussa 1990. Vähän tämän jälkeen maailman terveysjärjestön (WHO) Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Irlannissa raivoavaa BSE-tautina (ns. hullun lehmän tauti) tunnettua tautia antamien virheellisten tietojen vuoksi Irakin viranomaiset asettivat pääasian kantajille velvollisuuden esittää sellaiset valvontatodistukset, joista kävisi ilmi, ettei näiden toimittamassa naudanlihassa ollut tätä tautia. Tämä naudanliha oli varastoituna Mersinin (Turkki) satamassa olleiden kahden aluksen kylmätiloihin. Irakin viranomaiset antoivat 3.8.1990 lopulta luvan toimittaa naudanliha Irakiin.

7 Irak miehitti Kuwaitin 2.8.1990. Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvosto antoi samana päivänä päätöslauselman N:o 660, jossa miehitys tuomittiin. Euroopan yhteisö ja sen jäsenvaltiot antoivat 4.8.1990 julistuksen, jossa miehitys tuomittiin ja jossa ilmoitettiin, että ne olivat toteuttaneet useita toimenpiteitä, joita olivat muun muassa tiettyjen Irakista ja Kuwaitista peräisin olevien tuotteiden tuonnin kieltäminen, kielto myydä aseita ja muita sotatarvikkeita Irakille sekä tiettyjen muiden yhteistyöhankkeiden keskeyttäminen.

8 Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvosto antoi 6.8.1990 päätöslauselman N:o 661, jolla Irak ja Kuwait pantiin kauppasaartoon ja Euroopan yhteisöjen ministerineuvosto antoi 8.8.1990 asetuksen N:o 2340/90, jota sovellettiin taanneh-

tivasti 7.8.1990 alkaen. Tässä asetuksessa kielletään kaikkien yhteisöstä peräisin olevien tai sieltä tulevien tuotteiden vienti Irakiin tai Kuwaitiin.

9 Kauppasaarron vuoksi Turkki kielsi tavaroiden kuljetuksen alueensa kautta. Liha kuljetettiin kuitenkin muihin kolmansiin maihin, eli maihin, joihin suuntautuvaa vientiä varten myönnettävän vientituen määrä oli pienempi kuin Irakiin suuntautuvaa vientiä varten myönnettävä tuki, ja jopa sellaisiin maihin, joita varten vientitukea ei myönnetä.

10 MAFF pyysi maataloustuotteiden vakuusjärjestelmän soveltamista koskevien yhteisten yksityiskohtaisten sääntöjen vahvistamisesta 22 päivänä heinäkuuta 1985 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2220/85 (EYVL L 205, s. 5) 19 artiklan 1 kohdan mukaisesti ennakolta maksetun tuen ja tosiasiallisesti maksettavan tuen välisen erotuksen korvaamista, eikä se suostunut vapauttamaan pankkivakuuta, koska AIB ym. ei ollut maksanut tätä erotusta. Koska ei ollut kuitenkaan kiistetty sitä, että olosuhteita, jotka aiheuttivat sen, että pääasian kantajat eivät voineet viedä lihaa Irakiin, voitiin pitää ylivoimaisena esteenä, MAFF ei pyytänyt korvauksen korottamista 20 prosentilla asetuksen N:o 3665/87 mukaisesti.

11 AIB ym. katsoivat, että heillä oli oikeus pitää koko ennakolta maksettu tuki sekä saada vakuus takaisin. Koska MAFF ei ollut tästä samaa mieltä, pääasian kantajat nostivat kanteen High Court of Irelandissa.

12 Tämän vuoksi kansallinen tuomioistuin esitti yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"Jos

— yhteisöön kuuluva viejä hakee vientitukea komission asetuksen (ETY) N:o 3665/87 mukaisesti;

— jäsenvaltio maksaa tuen ennakolta viejälle, joka antaa vakuuden, joka vastaa ennakolta maksettua tukea 20 prosentilla korotettuna edellä mainitun komission asetuksen mukaisesti;

— tavarat, joiden osalta on haettu vientitukea, ovat matkalla Irakiin, joka on vientitukihakemuksen mukainen määrämaa, silloin kun yhteisöjen ministerineuvosto antaa asetuksen (ETY) N:o 2340/90, jossa muun muassa kielletään yhteisöjen kansalaisten suorittama vienti Irakiin;

— viejä ei voi neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2340/90 vuoksi täyttää sitä olennaista edellytystä, että tavarat on vietävä Irakiin, jotta kyseistä vientitukea voitaisiin myöntää;

— kyseiset tavarat on kohtuullisia ponnistuksia käyttäen yritetty myydä sellaisiin maihin, jotka ovat Irakia vastaavassa asemassa vientituen saamiseksi, mutta nämä yritykset ovat olleet suurimmaksi osaksi tuloksettomia;

1) voidaanko komission asetusta (ETY) N:o 3665/87 tulkita siten, että siinä kielletään se, että viejä menettää antamansa vakuuden edellä mainituissa olosuhteissa,

eli joko ylivoimaisen esteen sattuessa tai sen vuoksi, että vakuuden menettäminen olisi kohtuutonta sellaisissa olosuhteissa, joilla menettämistä pyritään perustelemaan, taikka muiden syiden vuoksi;

2) jos komission asetusta (ETY) N:o 3665/87 ei voida tulkita edellä mainitulla tavalla, onko se tämän vuoksi kokonaan tai osittain pätemätön;

3) voidaanko neuvoston asetusta (ETY) N:o 2340/90 tulkita siten, että se koskee sellaisia tavaroita, jotka ovat matkalla Irakiin, ja jos näin on, onko tämä asetus kokonaan tai osittain pätemätön sen vuoksi, miten siinä käsitellään edelleen matkalla olevia tavaroita edellä mainituissa olosuhteissa?"

Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

13 Ensimmäisessä ennakkoratkaisukysymyksessään kansallinen tuomioistuin kysyy pääasiallisesti sitä, onko edellä mainittua asetusta N:o 3665/87 tulkittava siten, että siinä kielletään tukea myöntävää laitosta pidättämästä sitä osaa vakuudesta, joka vastaa summaa, joka ei kuulu etuuden saajalle, kun otetaan huomioon se, että tavarat vietiin ylivoimaisen esteen vuoksi toiseen määräpaikkaan kuin alun perin oli tarkoitus, koska tällainen vakuuden menettäminen olisi kohtuutonta ennakkoratkaisupyynnössä kuvatuissa olosuhteissa, joilla menettämistä on pyritty perustelemaan, tai joidenkin muiden syiden vuoksi.

14 Aluksi on syytä palauttaa mieleen pääasiassa kyseessä olevan vientituen ennakkomaksujärjestelmän erityispiirteet.

15 Edellä mainitun asetuksen N:o 565/80 säännösten mukaisesti jäsenvaltiot voivat maksaa kokonaan tai osittain tukia ennen naudanlihan maastavientiä sillä edellytyksellä, että maksetun summan palauttamisen varmistamiseksi on annettu vakuus, jos myöhemmin osoittautuu, että taloudellisella toimijalla ei ole ollut oikeutta tukeen.

16 Asetuksessa N: 3665/87 säädetään vientitukien järjestelmän soveltamista koskevista yhteisistä yksityiskohtaisista säännöistä erityisesti naudanlihan osalta. Asetuksen 5 artiklan 1 kohdassa säädetään, että vaihtelevan tai vaihtelemattoman tuen maksaminen edellyttää tuotteen yhteisön tullialueelta viennin lisäksi sitä, että tuote, jollei se ole tuhoutunut kuljetuksen aikana ylivoimaisen esteen vuoksi, on tuotu kolmanteen maahan tai tarvittaessa tiettyyn kolmanteen maahan 12 kuukauden kuluessa vienti-ilmoituksen hyväksymispäivästä.

17 Edellä mainitun asetuksen N:o 3665/87 16 artiklan 1 kohdan mukaan tuen vaihdellessa määräpaikan mukaan tuen maksamisen edellytyksenä ovat 17 ja 18 artiklassa määritellyt lisäedellytykset. Asetuksen 17 artiklan 1 kohdan mukaan tuotteen on oltava tuotu sellaisenaan kolmanteen maahan tai johonkin kolmanteen maahan, jonne suuntautuvaa vientiä varten tukea on myönnetty, 12 kuukauden kuluessa vienti-ilmoituksen hyväksymispäivästä.

18 Saman asetuksen 33 artiklan 5 kohdan mukaan kun ylivoimaisen esteen vuoksi tuki on pienempi kuin ennakolta maksettu määrä, pidätetty vakuus vastaa ennakolta maksetun tuen ja tosiasiallisesti maksettavan tuen välistä erotusta. Sitä vastoin mainitun asetuksen 33 artiklan 3 kohdan d alakohdan mukaan silloin kun kyseessä ei

ole ylivoimainen este ja kun tuki on pienempi kuin ennakolta maksettu tuki, pidätetty vakuus vastaa ennakolta maksetun tuen ja tosiasiallisen tuen erotusta, johon lisätään 20 prosenttia.

19 Tämän vuoksi tämän tapauksen kaltaisissa tilanteissa, joissa ei ole kiistettykään sitä, että olosuhteita, jotka aiheuttivat sen, että pääasian kantajat eivät voineet viedä lihaa Irakiin, voitiin pitää ylivoimaisena esteenä, tukea myöntävä laitos voi pidättää vakuuden asetuksen N:o 3665/87 33 artiklan 5 kohdassa luetelluin edellytyksin.

20 Kansallinen tuomioistuin kysyy myös sitä, onko ennakkoratkaisupyynnössä kuvatun kaltaisissa olosuhteissa asetusta N:o 3665/87 tulkittava siten, että siinä kielletään vakuuden pidättäminen silloin kun pidättäminen olisi viejän kannalta kohtuutonta tai jonkin muun syyn vuoksi.

21 Tämän osalta on syytä palauttaa mieleen, kuten yhteisöjen tuomioistuin on korostanut asiassa 89/83, Dimex, 11.7.1984 antamassaan tuomiossa (Kok. 1984, s. 2815, 8 kohta), että vaihtuvien vientitukien järjestelmän tarkoituksena on avata kyseisten kolmansien maiden markkinat yhteisön viennille tai pitää ne avoinna, ja vaihtuvien vientitukien järjestelmässä on haluttu ottaa huomioon kaikkien sellaisten vientimarkkinoiden erityispiirteet, joilla yhteisö haluaa toimia.

22 Edellä mainitussa asiassa Dimex annetun tuomion 9 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin totesi lisäksi, että vaihtuvan vientituen järjestelmän tarkoitus olisi ymmärretty väärin, jos tuen maksamiseen korkeampana riittäisi se, että tavara olisi ainoastaan viety maasta ilman, että se saapuisi perille määrämaan alueelle.

23 Koska tosiasiallinen pääsy määrämaan markkinoille edellyttää periaatteessa sitä, että kulutusmarkkinoille saattamiselle asetetut muodollisuudet täytetään määrämaassa, se, ettei tuote ole saapunut perille määräpaikkaan ja että se on jouduttu

viemään jonnekin muualle ylivoimaisen esteen vuoksi, aiheuttaa sen, ettei tuotteen voida vaihtuvan vientituen maksamiseksi katsoa olevan viedyn maasta edellä mainitun asetuksen N:o 3665/87 5 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

24 Muunlainen asetuksen tulkinta johtaisi siihen, että viejä saa korkeampaa vientitukea kuin siihen maahan sovellettavaa tukea, johon tavarat tosiasiallisesti vietiin; tätä ei selvästikään ole tarkoitettu edellä mainitun asetuksen N:o 3665/87 5 artiklassa.

25 Tämän vuoksi ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 3665/87 33 artiklan 5 kohtaa on tulkittava siten, että koska tavaroita ei saatu kuljetettua perille määrämaahan ylivoimaisen esteen vuoksi vaan ne vietiin muuhun kolmanteen maahan, jonne suuntautuvaa vientiä varten myönnettävä vientituki on pienempi tai sitä ei myönnetä ollenkaan, pidätetty vakuus vastaa ennakolta maksetun tuen ja tosiasiallisen tuen erotusta.

Toinen ennakkoratkaisukysymys

26 Toisessa ennakkoratkaisukysymyksessä kysytään sitä, onko edellä mainittu asetus N:o 3665/87 pätemätön sen vuoksi, ettei sen perusteella voida ylivoimaisen esteen sattuessa palauttaa vakuutta kokonaan.

27 Tämän osalta AIB ym. huomauttavat, että vakuuden palauttamisen kielto on vastoin suhteellisuusperiaatetta ja luottamuksensuojan periaatetta.

28 Suhteellisuusperiaatteen väitetyn loukkaamisen osalta on syytä ottaa huomioon vaihtuvan tukijärjestelmän tavoitteet, joita ovat kyseisten kolmansien maiden markkinoiden avaaminen yhteisön viennille sekä näiden vientimarkkinoiden säilyttäminen, ja vaihtuvan vientituen avulla on tarkoitus ottaa huomioon kaikkien niiden vientimarkkinoiden erityispiirteet, joilla yhteisö haluaa toimia (ks. em. asia Dimex, tuomio 8 kohta). Tämän osalta on tärkeää, että vientitukea saavat tuotteet todellakin päätyvät määrämaan markkinoille ja että niitä pidetään siellä kaupan.

29 Tämän vuoksi ennakolta maksetun vientituen ja tosiasiallisen tuen välistä erotusta vastaavan vakuuden osuuden pidättäminen ilman minkäänlaisia korotuksia, on lainsäädännössä asetettuihin tavoitteisiin nähden kohtuullinen toimenpide.

30 Luottamuksensuojan periaatteen väitetystä loukkaamisesta on ensinnäkin syytä todeta, että asetuksen N:o 3665/87 33 artiklan 5 kohdassa säädetään, että kun ylivoimaisen esteen vuoksi tuki on pienempi kuin ennakolta maksettu määrä, pidätetty vakuus vastaa ennakolta maksetun tuen ja tosiasiallisesti maksettavan tuen välistä erotusta.

31 Tämän lisäksi asetuksen N:o 3665/87 33 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädetään, että vapautus kokonaan vakuudesta edellyttää todisteen esittämistä siitä, että kyseiset tuotteet oikeuttavat vähintään saman asetuksen 29 artiklan 3 kohdan mukaisesti määritetyn määrän suuruiseen tukeen.

32 Kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 7 kohdassa, edellä mainitun asetuksen N:o 565/80 viidennessä luetelmakohdassa todetaan nimenomaisesti, että asettamalla vakuus on tarpeen varmistua maksetun summan palauttamisesta, jos myöhemmin osoittautuu, ettei vientitukeen ollut oikeutta tai että tuotteita tai tavaroita, joihin näitä toimenpiteitä on sovellettu, ei ole viety yhteisön ulkopuolelle säädetyssä määräajassa.

33 Näiden säännösten perusteella voidaan perustellusti odottaa ainoastaan säädetyn suuruisen tukimäärän saamista.

34 AIB ym. vetoavat vielä siihen, että luottamuksensuojan periaate edellyttää vakuuden palauttamista silloin kun, kuten tässä tapauksessa, tavarat eivät ole saapuneet määräpaikkaan juuri yhteisön säädöksen vuoksi.

35 On syytä huomata, ettei ole tarpeen tarkastella sitä, onko luottamuksensuojalla tällaisia vaikutuksia, koska ennakkoratkaisupyynnön mukaan Turkin viranomaiset kielsivät tavaroiden kuljettamisen sen alueen läpi Yhdistyneiden Kansakuntien asettaman kauppasaarron vuoksi, eikä se, etteivät tavarat saapuneet suunniteltuun määräpaikkaansa, johtunut tästä syystä yhteisöjen toimielinten toiminnasta.

36 Näin ollen toiseen ennakkoratkaisukysymykseen on syytä vastata, että asetuksen N:o 3665/87 tarkastelussa ei ole käynyt ilmi mitään, mikä saattaisi vaikuttaa asetuksen pätevyyteen.

Kolmas ennakkoratkaisukysymys

37 Kolmannessa ennakkoratkaisukysymyksessä kansallinen tuomioistuin kysyy pääasiallisesti sitä, voidaanko edellä mainittua asetusta N:o 2340/90 tulkita siten, että se koskee myös Irakiin jo toimitettuja ja sinne vielä matkalla olevia tavaroita, ja onko se tämän vuoksi kokonaan tai osittain pätemätön sen vuoksi, miten siinä käsitellään edelleen matkalla olevia tavaroita ennakkoratkaisupyynnössä kuvatuissa olosuhteissa.

38 On syytä palauttaa mieleen, kuten yhteisöjen tuomioistuin on huomauttanut 35 kohdassa, että se, etteivät tavarat olleet ennakkoratkaisupyynnön mukaan saapuneet perille määräpaikkaansa, johtui Turkin viranomaisista, jotka kielsivät tavaroiden kuljettamisen alueensa kautta Yhdistyneiden Kansakuntien asettaman kauppasaarron vuoksi.

39 Tämän vuoksi kysymyksellä siitä, onko edellä mainittu asetus N:o 2340/90 pätevä, ei ole mitään yhteyttä pääasian tosiseikkoihin tai kohteeseen. Tällaisissa tapauksissa vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan (ks. viimeisin asia C-415/93, Bosman, tuomio 15.12.1995, 61 kohta, Kok. 1995, s. I-4921) yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, ettei se voi vastata kansallisen tuomioistuimen esittämään kysymykseen. Tämän vuoksi kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen ei ole syytä vastata.

Oikeudenkäyntikulut

40 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksille sekä Euroopan unionin neuvostolle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on ratkaissut High Court of Irelandin 25.7.1994 tekemällä päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) **Maataloustuotteiden vientitukien järjestelmän soveltamista koskevista yhteisistä yksityiskohtaisista säännöistä 27 päivänä marraskuuta 1987 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 3665/87, sellaisena kuin se on muutettuna 9.2.1990 annetulla komission asetuksella (ETY) N:o 354/90, 33 artiklan 5 kohtaa on tulkittava siten, että koska tavaroita ei saatu kuljetettua perille määrämaahan ylivoimaisen esteen vuoksi vaan ne vietiin muuhun kolmanteen maahan, jonne suuntautuvaa vientiä varten myönnettävä vientituki on pienempi tai sitä ei myönnetä ollenkaan, pidätetty vakuus vastaa ennakolta maksetun tuen ja tosiasiallisen tuen erotusta.**

2) **Asetuksen N:o 3665/87 tarkastelussa ei ole käynyt ilmi mitään, mikä saattaisi vaikuttaa asetuksen pätevyyteen.**

Kakouris Hirsch Mancini

Schockweiler Kapteyn

Julistettiin Luxemburgissa 28 päivänä maaliskuuta 1996.

R. Grass C. N. Kakouris

kirjaaja kuudennen jaoston puheenjohtaja